

पृषदश्चा मरुतः पृश्निमातरः शुभंयावानो विद्येषु जग्मयः ।

अग्निजिह्वा मनवः सूरचक्षसो विश्वे नो देवा अवसागमन्निह ॥ २० ॥

जगती । मरुतो देवाः अवसानेन हविर्लक्षणेन हेतुना इह यज्ञे आगमन्ना-
गच्छन्तु । कीदृशा मरुतः पृषदश्चाः पृषत्यः पृषतीसंज्ञा अश्वा वडवा वाहनं येषां
ते पृषदश्चाः पुंवद्भावः पृषत्यो मरुतामिति [निघ० १. १५.] वचनात् यद्वा पृषतः
शबलाः अश्वाः येषां ते । पृश्निर्द्यौर्गार्दित्तिर्वा माता जननी येषां ते पृश्निमातरः ।
शुभं कल्याणं याति प्राप्नुवन्ति प्रापयन्ति वा शुभंयावानः आतो मन्निन्निति [पा०
३. २. ७४.] वनिप्रत्ययः । विद्येषु यज्ञगृहेषु जग्मयः गमनशीलाः आदगमद्गतेति
[पा० ३. २. १७१.] किः । अग्निजिह्वाः अग्निर्जिह्वा भोजनसाधनं येषां ते अग्निमुखा
वै देवा इति श्रुतेः कृताद् इत्यर्थः । मन्यन्ते जानन्ति मनवः सर्वज्ञाः । सूरः सूर्य-
श्चक्षुः चक्षुः येषां ते सूर्यं चक्षते पश्यन्ति वा सूरचक्षसः । किं च न केवलं मरु-
तः विश्वे सर्वे देवाः च नोऽस्माकं यज्ञे आगमन्नागच्छन्तु ॥ २० ॥

भद्रं कर्णेभिः शृणुयाम देवा भद्रं पश्येमाक्षभिर्यज्ञत्राः ।

स्थिरैरङ्गैस्तुष्टुवांसस्तनूभिर्व्यशेमहि देवहितं यदायुः ॥ २१ ॥

तिस्रस्त्रिष्टुभः । हे देवाः कर्णेभिः कर्णैः भद्रं कल्याणमनुकूलं वयं शृणुयाम ।
हे यज्ञत्राः यज्ञतं त्रायन्ते रक्षन्ति यज्ञत्राः यज्ञमानपालकाः अक्षभिः नेत्रैः भद्रं वयं
पश्येम बहुलं हृन्दसीति [पा० ७. १. ७६. (13.)] हृलादौ अक्षिशब्दस्यानङ्गुदिशः ।
किं च देवहितं देवैः स्थापितं देवानां हितं देवोपासनयोग्यं वा यदायुः जीवनं
तद्वयं व्यशेमहि व्यश्रुवीमहि प्राप्नुयाम । कीदृशा वयं स्थिरैः दृढैरङ्गैः अवयवैः
करचरणादिभिः तनूभिः शरीरैश्च पुत्रादिभिर्वा युताः तुष्टुवांसः भवतः स्तुवन्तः
सन्तः ॥ २१ ॥

शतमिन्नु शरदोऽअन्ति देवा यत्रा नश्चक्रा जरसं तनूनाम् ।

पुत्रासो यत्र पित्रो भवन्ति मा नो मध्या रीरिषतायुर्गताः ॥ २२ ॥

हे देवाः शतमिन् शतमपि शरदो वर्षाणि शतवर्षपर्यन्तं यूयमन्ति अन्तिके